ئۇز ەرەكشەلىگى بويىنشا دامدى، جەر ـ جەردىڭ سىرتقى ساۋداسى كورنەكتى ارتتى

ـــــ شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋداسىنداعى جارقىن تۇيىندەرگە نازار (3)

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى حي حۇڭۋي

"ئەبرىنشى ماۋسىمداعى سىرتقى ساۋدانىڭ ورنالاشۇنىنان قاراعاندا، رايونىمىزداعى كوپتەگەن ايماق، وبلىس، قالالاردىڭ ارتۇ تەبىنى كۇشتى، ورنالاشۇي انا‌ئۇرلىم سايكەسمدى بولعان". 4 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ئۇرمجى كەدەننىڭ 2 ـ دارەجەلى شارلاۋشىسى الىم وبۇل اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ اقپارات كەڭسەسى اشقان "شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داموي بلگەرلەتۇي" جەلىلەس نەگىزگى تاقىرىپتىق اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە وسلاي دەدى.

بيىل جىل باسىنان بەرى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى جوعارى ئونىمدى ئبر تۇتاس جوسپارلاپ، سىرتقى ساۋدانىڭ ورنىقتىلعان ساقتاپ، ساپاسن جوعارىلاتۇدى جانە شەكارا ورنالاستىرۇ ەرەكشەلىگىن قامتاماسىز ەتۇدى جەبەيتىن ساياساتتىق شارالاردى تياناقتاندىرىپ، كورنەكتى ونىمدىلىك جاراتى، شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت مولشەرىنىڭ ارتۇى، ساپاسىنىڭ جوعارىلاۋى، قوزعاۋشى كۇشىنىڭ ارتۇى جەتكىلىكتى بولىپ، جوعارى قارقىنمەن ارتۇدى ساقتاپ، قۇاتتى داموي ارتىپ ورنالاستىرۇدى ۋادە ەتتى.

ئۇرمجى كەدەننى جاريالاعان ساندى مالىمەتتە كورسەتىلۇىنشە، ئبرىنشى ماۋسىمدا رايونىمىزداعى 14 ايماق، وبلىس، قالانىڭ ئىشكى سودا ئومىلى 3 تريلليون 600 ميللىون يۇان بولىپ، ساياكەس مەزگىلدەگەدەن 4. 61 ارتتى. قاشقار ايماعى، لە قازاق اۋتونوميالى وبلىسى، بۇراتالا موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىسى سياقتى جەرلەر دە ودان قالىسپاي، جوعارى قارقىنمەن ارتۇدى ساقتاپ، ئۇز ەرەكشەلىگى بويىنشا داميتىن تاماشا اۋقىم قالىپتاستىردى.

ئۇرمجى بيانجياڭ قوناق ئۇيى ساۋدا بازارى 2022 ـ جىلى 9 ـ ايدا مەملەكەت بويىنشا 6 ـ توپتا بازاردان ساتىپ الۇ ساۋدا ئتاسلىن سناق ەتۇ تۇيىندەردىڭ قاتارىنا كىردى. بۇل بازار جياڭسۇ، جەجياڭ سياقتى جەرلەردىڭ وزىق تاجىريبەلەرىنەن ۇلگى الىپ، بازاردان ساتىپ الۇ ساۋدا ئتاسلىن تۇيىندە سناق ەتۇدىڭ يتتەرنەتتەگى ينفورماتسيا تۇعرى "شينماۋتۇگدى" جوسپارلاپ قۇرىپ، بازاردان ساتىپ الۇ ساۋداسىنىڭ "شينجياڭ ۇلگىسىن" تۇلعالاپ، بيىل 3 ـ ايدا مەملەكەتتىڭ تەكسەرىپ وتكىزىپ الۇنان ئساتتى ئوتتى.

شينجياڭ بيانجياڭ قوناق ئۇيى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ ورنباسار باس دىرەكتورى ما جيگفىڭتىڭ تانىستىرۇنشا، تۇعىر تەكسەرىپ، وتكىزىپ الۇدان ئوتىپ، دسكە قوسلعانانان كەيىن، بازاردىڭ 3000نان استام ساۋداگەرىدىڭ سىرتقى ساۋدامەن شۇعىلدانۇىنا ئتىپتى دە قولايلىلىق تۇلعان.

بيىل شينجياڭ باتىسقا ەسىك اشۇدىڭ ازيا ـ ەۋروپا التىن ارناسىن تۇلعالاۋدى، جاڭا داموي ارناسىن قۇرۇعا قىزمەت وتەۇدى نسانا ەتىپ، شەكارا وتكەلى، شەكارالىق ساۋدا سياقتى ئداسۇرلى باسەكەلىك باسمدىقتارىن جەدەل داميتىپ، جاڭا كاسپ كۇيىن، ساۋدا مەن كاسپ سالاسىن توعسترا داميتاتىن جاڭا باسمدىقتىڭ قىزمەت وي جەلىسىن جەتىلدىرىپ، ساياساتتىڭ پايداسىنا كەنەلۇدى جەدەلدەتۇدى ايقىندادى.

4 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى اۋدل شارۇاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرىن تولتىرا تيەگەن جۇك كولىكتەرى قورعاس شەكارا وتكەلىنەن شىعىپ، باتىسقا جول الدى، سول كۇنى قازاقستانىنىڭ الماتى قالاسىنا جەتەدى.

"ئبرىنشى ماۋسىمدا كاسپورىنىڭ ساۋدا سوماسى 200 ميللىون دوللاردان عىن كۇشەيتىپ، سىرتقى ساۋدانى ورنىقتىرۇدىڭ قىزمەت بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىردى.

ئبرىنشى ماۋسمدا ئۇرمجى قالاسىنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت قۇنى تۇتاس شينجياڭ بويىنشا 1 ـ ورىندى يەلەپ، 17 ميللياردتا 600 ميللىون يۇان بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگەدەن 4. 61 ارتتى. قاشقار ايماعى، لە قازاق اۋتونوميالى وبلىسى، بۇراتالا موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىسى سياقتى جەرلەر دە ودان قالىسپاي، جوعارى قارقىنمەن ارتۇدى ساقتاپ، ئۇز ەرەكشەلىگى بويىنشا داميتىن تاماشا اۋقىم قالىپتاستىردى.

ئۇرمجى بيانجياڭ قوناق ئۇيى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ ورنباسار باس دىرەكتورى ما جيگفىڭتىڭ تانىستىرۇنشا، تۇعىر تەكسەرىپ، وتكىزىپ الۇدان ئوتىپ، دسكە قوسلعانانان كەيىن، بازاردىڭ 3000نان استام ساۋداگەرىدىڭ سىرتقى ساۋدامەن شۇعىلدانۇىنا ئتىپتى دە قولايلىلىق تۇلعان.

بيىل شينجياڭ باتىسقا ەسىك اشۇدىڭ ازيا ـ ەۋروپا التىن ارناسىن تۇلعالاۋدى، جاڭا داموي ارناسىن قۇرۇعا قىزمەت وتەۇدى نسانا ەتىپ، شەكارا وتكەلى، شەكارالىق ساۋدا سياقتى ئداسۇرلى باسەكەلىك باسمدىقتارىن جەدەل داميتىپ، جاڭا كاسپ كۇيىن، ساۋدا مەن كاسپ سالاسىن توعسترا داميتاتىن جاڭا باسمدىقتىڭ قىزمەت وي جەلىسىن جەتىلدىرىپ، ساياساتتىڭ پايداسىنا كەنەلۇدى جەدەلدەتۇدى ايقىندادى.

4 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى اۋدل شارۇاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرىن تولتىرا تيەگەن جۇك كولىكتەرى قورعاس شەكارا وتكەلىنەن شىعىپ، باتىسقا جول الدى، سول كۇنى قازاقستانىنىڭ الماتى قالاسىنا جەتەدى.

"ئبرىنشى ماۋسمدا كاسپورىنىڭ ساۋدا سوماسى 200 ميللىون دوللاردان كەدەنى جاريالاعان ساندى مالىمەتتە كورسەتىلۇىنشە، ئبرىنشى ماۋسمدا لە وبلىسىنىڭ، تارباعاتاي ايماعىنىڭ، قۇمىل قالاسىنىڭ، قارامايلى قالاسىنىڭ، بۇراتالا وبلىسىنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت قۇنىنىڭ ارتۇ قارقىنى الدىڭعى 5 ورىندى يەلەپ، ارتۇ قارقىنى جەكە ـ جەكە 4%. 198، 6%. 183، 4%. 179، 3%. 163، 6%. 150 بولعان.

لە وبلىستىق ساۋدا دستەرى مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى پي لۇيپيڭ مىنالاردى ئبلدىردى: "ئبر بەلدەۋ، ئبر جول" قۇرلىسى شعىس جەلىنەن پايدالانىپ، جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۇدى ىلگەرلەتىپ، قورعاس ەكونوميكالىق اشۇ رايونىن باستاماشى ەتۇگە تاباندى بولىپ، شەكارا وتكەلىنىڭ شارۇاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن جاقسارتۇ، كەدەننەن ئوتۇ ونىمدىلگىن جوعارىلاتۇ، رەفورما تيىمدىلگىن جارىققا شعارۇ ارقىلى سىرتقى ساۋدانىڭ، شەتەل قارجىسىنىڭ، سىرتقى ەكونوميكانىڭ بقپالداسا داموۇن جەبەيمز.

جاڭا كاسپ كۇيى، جاڭا ۇلگى ـــ سىرتقى ساۋدانىڭ جوعارى ساپالى داموۇن ىلگەرلەتەتىن ماڭىزدى قوزعالتقىش. قازىر رايونىمىز شەكارا اتتاعان ەلەكترونداى ساۋدا دستەرى، بازاردان ساتىپ الۇ ساۋداسى، وتكەرمەلى اۋتوكولىك ەكسپورتى، شەكارالىق تۇرعىندار بازارى سياقتى سىرتقى ساۋدانىڭ جاڭا كاسپ كۇيىن، جاڭا ۇلگىسىن جەتىلدىرىپ قالىپتاستىردى. جەر ـ جەر وڭكرلىك ورىن باسمدىعى مەن بايلىق ارتقشىلىعىن تياناق ەتىپ، شينجياڭ ەرەكشەلىگىنە ۇيلەسەتىن سىرتقى ساۋدانىڭ داموۇ جولىن بەلسەنە قاراستىردى.

ئبرىنشى ماۋسمدا وڭتۇستىك شينجياڭ ئوڭىرىنىڭ سىرتقى ساۋداسى ۇزدىكسىز تەبىندەگەن، مۇنىڭ ىشىندە قىزىلسۇ قىرعىز اۋتونوميالى وبلىسىنىڭ، قاشقار ايماعىنىڭ، حوتان ايماعىنىڭ، باينعولين موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىسىنىڭ سىرتقى ساۋداسى كورنەكتى ارتىپ يمپورت ـ ەكسپورت قۇنى جەكە ـ جەكە 5%. 134، 3%. 102، 4%. 77، 1%. 41 ارتقان. وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭ وڭىرلەرىنىڭ سىرتقى ساۋدا كولەمىندەگى پارىق بىرتىندەپ ازايىپ، سايكەستى داموۇ اۋقىمىن قالىپتاستىرعان.

قاشقار ايماعى حوتان ايماعىنا